מכינה במתמטיקה

פרק 18 - חשבון דיפרנציאלי - פונקצית הערך המוחלט

תוכן העניינים

1. כתיבה וסרטוט של פונקציות ערך מוחלט 1
2. תחום הגדרה של פונקציות עם ערך מוחלט 6

כתיבה וסרטוט של פונקצית ערך מוחלט:

סיכום כללי:

פונקציה הערך המוחלט מוגדרת: $f(x)=|x|=\begin{cases}x & x\geq 0\\ -x & x<0\end{cases}$.

כדי לסרטט פונקציות עם ערך מוחלט, או שמכילות ביטויים עם ערכים מוחלטים, יש לעקוב אחר השלבים הבאים:

1. יש למצוא את הנקודות שמאפסות את כל אחד מהערכים המוחלטים.
2. יש לחלק את הפונקציה לתחומים עבור כל האפשרויות הקיימות.
3. עבור כל תחום יש לכתוב את הפונקציה המתקבלת ללא סימן הערך המוחלט ולסרטט אותה במערכת צירים.

הערה:

ניתן להיעזר בטכניקה אלגברית בסיסית על מנת לפשט פונקציות בטרם הניתוח והסרטוט שלהן כגון: $f(x)=x^2|x|-3|x|=|x|\left(x^2-3\right)$.

שאלות:

1) לפניך הפונקציה הבאה: $f(x)=|x+4|-|4x|+1$.
כתוב את הפונקציה ללא סימן הערך המוחלט, כפונקציה מוגדרת למקוטעין.

2) לפניך הפונקציה הבאה: $f(x)=3x-\left|x+|3-x|\right|$.
כתוב את הפונקציה ללא סימן הערך המוחלט, כפונקציה מוגדרת למקוטעין.

סרטט את הפונקציות הבאות במערכת צירים:

3) $f(x)=|x|-1$

4) $f(x)=|x+2|$

5) $f(x)=|2x+1|+|x-3|$

6) $f(x)=|x-1|+|2-x|-3\cdot|x+1|+x$

7) $f(x)=2|x|+x$

8) $f(x)=x|x|$

9) $f(x)=x^2+2|x|-3$

10) $f(x)=|x^2+6x-8|$

11) $f(x)=-2x|x|+|7x|-5$

12) $f(x)=(x-3)|x+1|$

13) $f(x)=|9x-x^3|$

14) $f(x)=x^3-|x|$

15) $f(x)=|x|^3-4x^2$

16) $f(x)=2x^2|x|-7x|x|+3|x|$

17) לפניך הפונקציה: $f(x)=6x-2x^2$.

א. סרטט את $f(x)$ במערכת צירים.

ב. סרטט באותה מערכת הצירים את $g(x)=6|x|-2x^2$.

ג. הוסף למערכת הצירים את גרף הפונקציה: $h(x)=|6|x|-2x^2|$.

18) לפניך הפונקציה: $f(x)=9x^2-8x-1$.

מגדירים: $g(x)=9x|x|-8x-1$ ו- $h(x)=9x^2-8|x|-1$.

א. סרטט במערכת צירים אחת את הפונקציות $g(x)$ ו- $h(x)$.

ב. סרטט במערכת צירים חדשה את הפונקציה $|h(x)|$.

19) נתונות הפונקציות הבאות: $f(x)=\frac{|x|}{x}$ ו- $g(x)=\frac{x}{|x|}$.

האם המשוואות הנ"ל מייצגות את אותה הפונקציה?
אם כן – הסבר וסרטט את גרף הפונקציה, אם לא – נמק.

20) מצא את נקודות החיתוך של הפונקציות: $f(x)=|x^2-4|$, $g(x)=|x+1|+|x-2|$.

21) לפניך הפונקציות הבאות: $f(x)=|(x-2)(x+4)|$, $g(x)=|(x-5)(x+4)|$.

א. מצא את נקודות החיתוך של הפונקציות.

ב. כיצד תשתנה התוצאה אם במקום $g(x)$ ניקח: $h(x)=|(x-5)(x-4)|$?

22) נתונות הפונקציות: $f(x)=|x|x+3$ ו- $g(x)=ax^2$, $(a\neq 0)$.

מצא עבור אלו ערכים של a הגרפים נחתכים בשתי נקודות, נקודה אחת ולא נחתכים כלל.

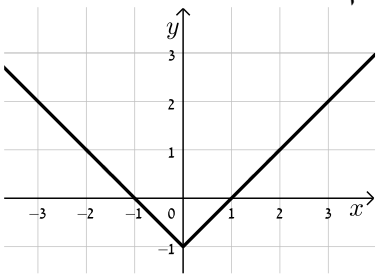
תשובות סופיות:

1) $f(x)=|x+4|-|4x|+1=\begin{cases}-3x+5 & x\geq 0\\ 5x+5 & -4\leq x<0\\ 3x-3 & x<-4\end{cases}$.

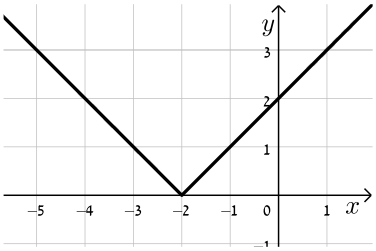
2) $f(x)=3x-|x+|3-x||=\begin{cases}x+3 & x\geq 3\\ 3x-3 & x<3\end{cases}$.

להלן סקיצות של הפונקציות:

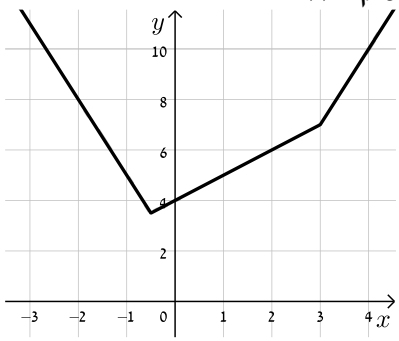
3) סקיצה:

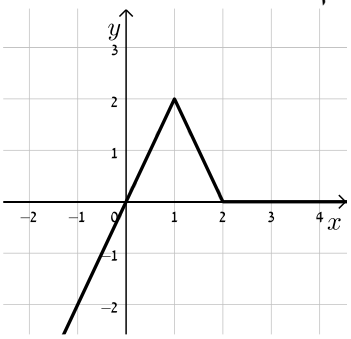
4) סקיצה:

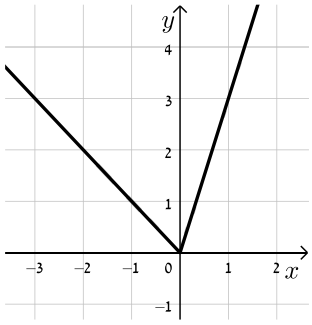
5) סקיצה:

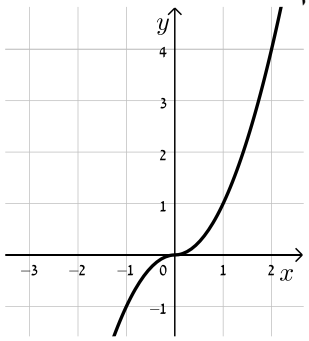
6) סקיצה:

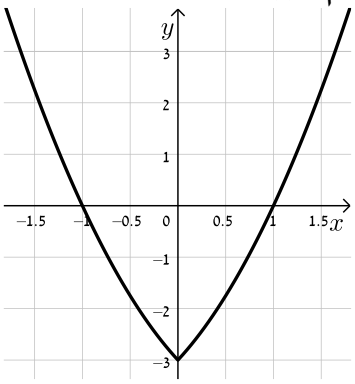
7) סקיצה:

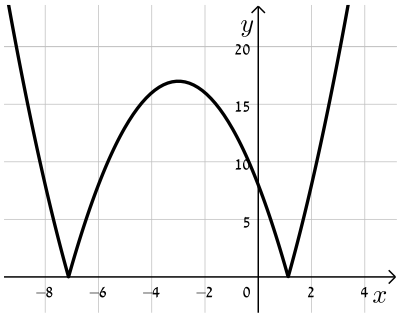
8) סקיצה:

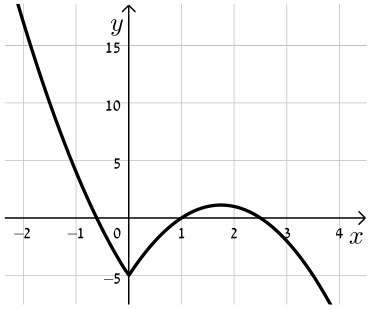
9) סקיצה:

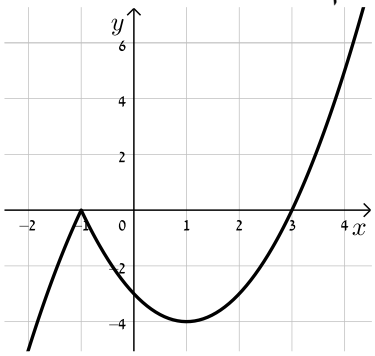
10) סקיצה:

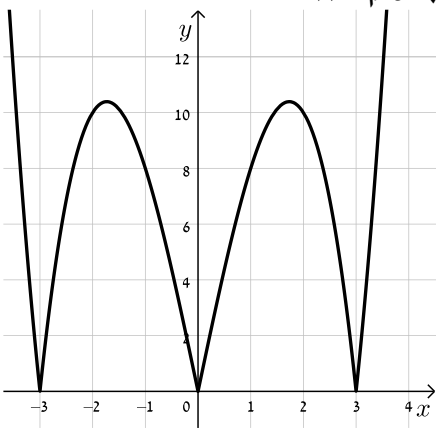
11) סקיצה:

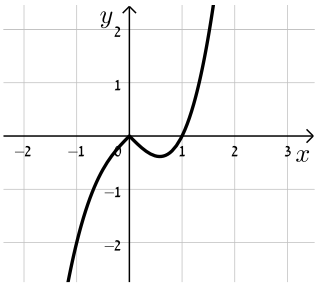
12) סקיצה:

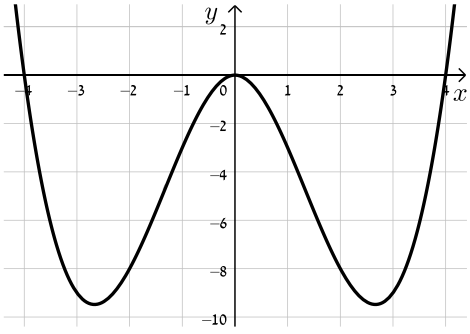
13) סקיצה:

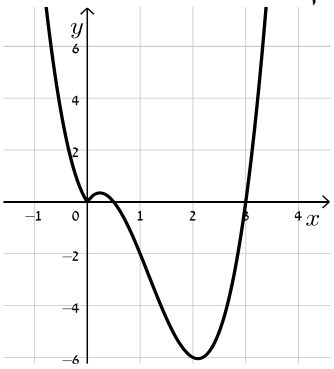
14) סקיצה:

15) סקיצה:

16) סקיצה:

17) פתרון מלא בסרטון הוידאו.

18) פתרון מלא בסרטון הוידאו.

19) כן, מדובר באותה הפונקציה.

20) $(-3.45,7.9)$, $(3,5)$, $(-1,3)$, $(1,3)$.

21) א. $(-4,0)$, $(3.5,11.25)$. ב. יהיה רק פתרון אחד והוא: $(2.55,3.57)$.

22) שני פתרונות: $a>1$, פתרון יחיד: $-1<a<1$ וגם $a\neq 0$ מת.ה., אף פתרון: $a\leq -1$.

תחום הגדרה של פונקציות עם ערך מוחלט:

סיכום כללי:

כדי למצוא תחום הגדרה של פונקציה עם ערך מוחלט יש לוודא כי הערכים של המשתנה לא יוצרים ביטויים חסרי משמעות (כגון חלוקה באפס, או ערך שלילי בתוך שורש ממעלה זוגית).

שאלות:

מצא את תחום ההגדרה של הפונקציות הבאות:

1) $f(x)=\left|x^2-1\right|+x+3$

2) $f(x)=\frac{|3-x|}{x-1}$

3) $f(x)=\frac{3}{x}+\frac{4}{|x|-4}$

4) $f(x)=\sqrt{|x|-2}$

5) $f(x)=\frac{|2x+1|-3}{\sqrt{4-|x|}}$

6) $f(x)=\frac{3}{2|\sin x|-1}$

תשובות סופיות:

1) כל x.

2) $x\neq 1$.

3) $x\neq 0\ ,\ \pm 4$.

4) $x\leq -2\ ,\ x\geq 2$.

5) $-4<x<4$.

6) $x\neq \frac{\pi}{6}+\pi k\ ,\ x\neq \frac{5\pi}{6}+\pi k$.